

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งทำความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและปรากฏการณ์ทางสังคมในด้านการดูแลสุขภาพ ภายใต้โครงสร้างวัฒนธรรมชุมชน โดยศึกษากระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง ตำบลยางหอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถตอบคำถามของการวิจัยได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ เกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงแรกของการพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ของกระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง และความสัมพันธ์กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบไปด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดวัฒนธรรมชุมชน และองค์ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ จากตำรา เอกสาร วิชาการ บทความ ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงเอกสารการสรุปบทเรียนด้านการดำเนินงานของเครือข่ายการเรียนรู้ระบบสุขภาพภาคประชาชนจังหวัดเชียงราย(เครือข่ายช่วงผญา)ที่ผ่านมา ตลอดจนการพยายามใช้กระบวนการทัศน์สุขภาพแบบองค์รวมซึ่งครอบคลุมทั้งมิติทางกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน

นอกจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังได้กล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังได้รับความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการจัดการด้านสุขภาพ จากการเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เวทีถอดบทเรียน งานป๋อยสุขภาพ ฯลฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมของเครือข่ายช่วงผญาที่จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในส่วนนี้เป็นประสบการณ์และการเรียนรู้ที่มีโอกาสศึกษาได้จากตำราที่เป็นเอกสาร

หลังจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมเวทีต่างๆของเครือข่ายช่วงผญาแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ความรู้ต่างๆเหล่านี้ มาใช้ในการดำเนินงานใน 2 ส่วน ที่สำคัญ ได้แก่

1.1 การกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษาระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง ซึ่งได้แก่ อุดมการณ์/ฐานคิดของชุมชน กลไก/การจัดการ และวิธีการดูแลสุขภาพของชุมชน ว่าสอดคล้องและสัมพันธ์กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะได้รับการอธิบายภายใต้โครงสร้างทางวัฒนธรรมชุมชนใน 3 ระบบความสัมพันธ์ คือ ระบบคุณค่า ระบบการผลิต และระบบความสัมพันธ์ ตามรายละเอียดของกรอบแนวคิดในการศึกษาที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในตอนท้ายของบทที่ 2

1.2 การกำหนดประเด็นในการศึกษา

เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ต้องการทำความเข้าใจการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง โดยมุ่งที่จะหาคำตอบว่า ปรัชญาการณดังกล่าวมีกระบวนการเป็นอย่างไร สอดคล้องหรือสัมพันธ์กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงกระบวนการขับเคลื่อนการดูแลสุขภาพ และระบบความสัมพันธ์ของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ ตลอดจนถึงอุดมการณ์/ฐานคิด กลไก/การจัดการ และกระบวนการดูแลสุขภาพภายใต้โครงสร้างทางวัฒนธรรมของชุมชน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดประเด็นในการศึกษา ดังนี้

1) บริบททั่วไปของชุมชน

- ลักษณะทางกายภาพ และข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
- ประวัติความเป็นมาของชุมชน
- บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน (ผู้นำชุมชน องค์กรในชุมชน และระบบความสัมพันธ์ของชุมชน)

2) การดูแลสุขภาพของชุมชน

- การดูแลสุขภาพภายใต้ความเชื่อและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน
- วิกฤตโรคเรื้อน และการบูรณาการด้านการรักษาพยาบาล
- วิกฤตเศรษฐกิจ และการปรับตัวในด้านการดูแลสุขภาพของชุมชน
- การเปลี่ยนศาสนา และการผสมผสานภูมิปัญญาด้านการดูแลสุขภาพ
- การดูแลสุขภาพของชุมชนภายใต้เครือข่ายการเรียนรู้ ช่วงศตวรรษ
- กรณีศึกษาด้านการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนบ้านงามเมือง

3) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดูแลสุขภาพของชุมชน

- การรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของคนในชุมชน
- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดูแลสุขภาพของชุมชน

2. กำหนดแหล่งข้อมูลในการศึกษา

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษากระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชน โดยมุ่งศึกษาหาคำตอบว่า ปრაกฏการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อมอะไรบ้าง มีอุดมการณ์/ฐานคิด กลไก/การจัดการ และมีกระบวนการเป็นอย่างไร สอดคล้องหรือสัมพันธ์กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร

การศึกษาปรากฏการณ์ดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และครอบคลุมประเด็นที่ทำการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้ได้จะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ เกี่ยวข้องในกระบวนการ ได้รับผลประโยชน์หรือผลกระทบจากปรากฏการณ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อเก็บข้อมูล ดังนี้

- 2.1 ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) คณะกรรมการหมู่บ้าน ศิษยาภิบาล และ ประธานคริสตจักร เป็นต้น
- 2.2 ผู้นำตามธรรมชาติ ได้แก่ ผู้นำด้านพิธีกรรมและจิตวิญญาณ ผู้นำด้านความคิด ผู้นำด้านอาชีพ ผู้นำด้านสมุนไพร ผู้นำด้านการพึ่งตนเอง ผู้อาวุโส ผู้รู้ และ ประชาชนของชุมชน เป็นต้น
- 2.3 กลุ่ม และ องค์กรในชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชน เช่น กลุ่มเซลล์ กลุ่มพัฒนาสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเกษตรอินทรีย์ และ กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติบ้านงามเมือง เป็นต้น
- 2.4 ชาวบ้านในชุมชนที่ได้รับผลประโยชน์หรือผลกระทบจากกระบวนการดูแลสุขภาพ รวมไปถึงประชาชนผู้สนใจในกระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชนและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.5 บุคคลที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะ ซึ่งเหมาะสมที่จะนำมาเป็นกรณีศึกษาตามประเด็นที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมืองตำบลยางหอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงรายในครั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและคำตอบที่เป็นจริงครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้มากที่สุด ผู้วิจัยได้ใช้การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้เครื่องมือและเทคนิคที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล อันได้แก่ การสัมภาษณ์ทั้งแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่ม ส่วนการบันทึกข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการวิจัย เช่น กล้องถ่ายรูป เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

3.1 ตัวผู้วิจัยเอง นับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุด เพราะการวิจัยในแนวนั้นเป็นการวิจัยที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน ผู้วิจัยจะต้องสร้างการรู้จักและความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงตามที่ได้กล่าวข้างต้น จากการที่ผู้วิจัยเองเป็นคนอำเภอขุนตาล โดยกำเนิด และที่สำคัญเคยมาปฏิบัติงานที่ประจำสถานีอนามัยบ้านน้ำแพร่ ตำบลยางฮอม ในช่วงปี พ.ศ.2537 - 2540 ซึ่งได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานด้านสาธารณสุขของหมู่บ้านงามเมือง โดยได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบสุขภาพ และเข้าร่วมในกิจกรรมด้านการดูแลสุขภาพของชุมชนตลอดช่วงระยะเวลาที่ได้ทำงานประจำสถานีอนามัยแห่งนี้ นอกจากนั้นในปี พ.ศ.2545 - 2547 ผู้วิจัยได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการจัดการด้านสุขภาพพร้อมกับแกนนำชุมชนบ้านงามเมืองในฐานะนักวิจัยร่วมในโครงการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและพัฒนาระบบจัดการด้านสุขภาพของชุมชนนำอยู่อำเภอขุนตาล ซึ่งเป็นโอกาสให้ผู้วิจัยได้กลับเข้ามาเรียนรู้การจัดการด้านการดูแลสุขภาพของชุมชนร่วมกับชาวบ้านงามเมืองอีกครั้ง จากการที่ผู้วิจัยเป็นคนในท้องถิ่นอำเภอขุนตาล และได้ทำงานด้านสุขภาพร่วมกับชุมชนบ้านงามเมืองมาเป็นระยะเวลานาน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับผู้คนและสภาพแวดล้อมของชุมชนเป็นอย่างดี และชุมชนเองก็ไม่รู้สึว่าผู้วิจัยเป็นคนแปลกหน้าหรือเป็นคนนอก จึงส่งผลให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างราบรื่นในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ พร้อมกับสังเกตสิ่งแวดล้อมและปฏิกิริยาของผู้ให้ข้อมูลอยู่ตลอดเวลา เพื่อเก็บภาพของอารมณ์และความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

3.2 การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการเก็บข้อมูลโดยการซักถาม พูดคุย และสนทนา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถตอบปัญหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์ในการรวบรวมข้อมูลในประเด็นที่ทำการศึกษา โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงการสนทนาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ ซึ่งมีทั้งที่เป็นการสัมภาษณ์รายบุคคล การสัมภาษณ์รายกลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ใน 2 ลักษณะได้แก่

3.2.1 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นวิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยมีการกำหนดคำถามที่แน่นอนชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์และตีความหมายของข้อมูล โดยใช้คำถามที่จำเพาะเจาะจงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการศึกษาข้อมูลด้านการรับรู้และความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบ้าน แต่วิธีการนี้ผู้วิจัยจะไม่ใช้บ่อยเนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของความรู้สึกนึกคิด ซึ่งอาจทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความรู้สึกที่กำลังถูกตรวจสอบ โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลด้านการรับรู้และความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบ้านงามเมืองดังกล่าว ผู้ถูกสัมภาษณ์จะเป็นผู้นำทั้งผู้นำที่เป็นทางการ ผู้นำตามธรรมชาติ ผู้อาวุโส ผู้รู้ และชาวบ้านงามเมือง ดังต่อไปนี้

1. พ่ออุ้ยเกรียง	อุตมา	ผู้นำทางด้านเทคนิค ปฏิบัติ
2. อาจารย์สมมาตร	อุตมา	ผู้นำทางด้านความคิด
3. พ่อหลวงศิลา	พราหมณ์ธินันท์	ผู้ใหญ่บ้านงามเมือง
4. นางศิรินทรา	หอมก่อน	ประธานกลุ่มพัฒนาสตรี
5. นางสมหมาย	พราหมณ์ธินันท์	บุคคลต้นแบบด้านการพึ่งพาตนเอง
6. นายยงยีน	อุตมา	ประธานคริสตจักรร่วมเกล้า
7. อาจารย์มัธยัสต์	มาทนา	ศิษยาภิบาล (ผู้นำทางด้านจิตวิญญาณ)
8. พ่ออุ้ยอวรณ์	วงศ์ใหม่	ชาวบ้านงามเมือง (อดีตผู้ป่วย)

3.2.2 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่ได้กำหนดรายละเอียดของเนื้อหาหรือขอบเขตที่แน่นอน ผู้ให้ข้อมูลค่อนข้างจะมีอิสระในการตอบคำถามจะมีลักษณะที่มีความยืดหยุ่น โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้บอกเล่าถึงเรื่องราวและสิ่งต่างๆ ตามความคิดเห็นของตน การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างนี้ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูลในเรื่องต่างๆ ไปเกี่ยวกับบริบทของชุมชน เช่น ประวัติศาสตร์ของชุมชน ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ สภาพเศรษฐกิจ ลักษณะทางสังคม วัฒนธรรม และการเมืองการปกครอง รวมไปถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น คำถามที่ใช้จะเป็นคำถามปลายเปิด โดยผู้วิจัยจะทำการบันทึกเสียง และจดบันทึก ตลอดจนเตรียมคำถามเพิ่มเติมในส่วนที่ต้องการทราบในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการข้อมูลระดับลึก และหากเป็นเรื่องละเอียดอ่อนหรือเป็นเรื่องของความรู้สึกกดดัน ความคับแค้นใจในอดีต เช่น การเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อน หรือวิกฤตการณ์ทางด้านสังคมจากการถูกรังเกียจ ผู้วิจัยจะแสดงถึงความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจและบริสุทธิ์ใจในการทำการศึกษ เพื่อให้ชาวบ้านเข้าใจและไว้วางใจ โดยผู้วิจัยเองจะไม่รุ้กร้าเอาคำตอบที่สมบูรณ์ในครั้งเดียว แต่เมื่อมีโอกาสที่เหมาะสมถูกกาลเทศะ จึงค่อยสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

3.3 การสังเกต เป็นการเฝ้าดูปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิด ในระยะเวลาที่กำหนดอย่างมีเป้าหมาย โดยอาศัยประสาทสัมผัสหรือใช้เครื่องมืออื่นๆ ช่วยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและตรงประเด็น ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตในการหาข้อมูล ข้อเท็จจริง โดยการเฝ้าดูปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเอาใจใส่และกำหนดไว้อย่างมีระเบียบวิธีเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นกับปัจจัยอื่นๆ นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังได้ใช้การสังเกตควบคู่ไปกับการรวบรวมข้อมูลวิธีอื่น เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการระดมสมอง เป็นต้น โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้การสังเกตอยู่ 2 ลักษณะ อันได้แก่

3.3.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของชุมชนหรือกระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมทำกิจกรรม เช่น การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ การปฏิบัติศาสนกิจ ตลอดจนถึงการเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต การได้เข้าไปร่วมทำกิจกรรมและสังเกตการณ์ไปด้วย ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และรับรู้ข้อมูลตามขอบเขตของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้โดยที่ผู้ถูกสังเกตจะไม่รู้สึกอึดอัดใจ จึงถือว่าเป็นวิธีการที่วิธีการหนึ่งที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูล

3.3.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ในบางกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมเฉพาะกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน เช่น การประชุมสมาชิก การทำประชาคมหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์กิจกรรมดังกล่าว เพื่อสังเกตถึงวิธีการประชุมและกระบวนการบริหารงานของหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการนำมาวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน อีกทั้งยังสามารถใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ของชุมชนได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมนี้ผู้วิจัยต้องอาศัยความอดทน ความพยายาม และการที่ผู้วิจัยสามารถใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมได้นั้น เป็นเพราะชาวบ้านมีความคุ้นเคยและไว้วางใจในตัวของผู้วิจัยจนไม่เกิดความระแวง สงสัย ในขณะที่ผู้วิจัยทำการศึกษาและเก็บข้อมูลอยู่

3.4 การสนทนากลุ่ม เป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่เน้นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนาในประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอเข้าในกลุ่ม การสนทนากลุ่มจึงมีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางและมีความเป็นอิสระทางความคิด โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ตั้งประเด็น คอยสังเกตปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมสนทนาต่อประเด็นต่างๆ รับฟังและซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างแล้วบันทึกการสนทนาไว้เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มในกระบวนการศึกษาวิจัย โดยกลุ่มและหัวข้อที่จะใช้สนทนาจะไม่บอกให้ชาวบ้านทราบอย่างเป็นทางการ แต่ตัวผู้วิจัยจะเข้าไปร่วมสนทนาหรือร่วมทำกิจกรรมต่างๆของหมู่บ้าน และจากการที่ผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับกลุ่มชาวบ้านที่ได้เคยร่วมทำกิจกรรมด้วยกันเป็นทุนเดิม จึงทำให้การสนทนาดำเนินไปภายใต้บรรยากาศที่เป็นกันเอง การเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะสอดแทรกเข้าไปในการสนทนาโดยที่ผู้ให้ข้อมูลจะไม่รู้ตัวที่กำลังให้ข้อมูลอยู่ นอกจากนั้นแล้วผู้วิจัยยังได้พยายามกระตุ้นให้กลุ่มผู้สนทนาได้พูดคุยแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ตามความรู้สึกนึกคิดที่ตนอยากแสดงทรรศนะและประสบการณ์ของตนเองในเรื่องราวที่กำลังสนทนา ถึงแม้ว่าการสนทนากลุ่มในบางครั้งจะต้องใช้เวลานานก็ตาม แต่ก็จะเป็นโอกาสอันดีต่อตัวผู้วิจัยในการที่จะได้ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กัน โดยการสนทนากลุ่มนี้ผู้วิจัยได้ใช้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของชุมชน และการดูแลสุขภาพของชุมชน เป็นต้น

การสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 : จัดขึ้นภายใต้เวทีถอดบทเรียนกระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง วันที่ 16 พฤษภาคม 2551 ณ บริเวณท้ายหมู่บ้าน (ป่าช่วงเชิง) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้นองค์ความรู้จากกระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง โดยใช้วิธีการสกัดความรู้และประสบการณ์ที่ฝังลึกจากกลุ่มเป้าหมายที่ได้ร่วมดำเนินงาน แล้วบันทึกรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานตลอดจนผลการดำเนินงาน และที่สำคัญคือความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นระหว่างการค้าดำเนินงาน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความล้มเหลวจากกระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชนที่ผ่านมา มีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 12 คน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและผู้นำตามธรรมชาติ ผู้นำศาสนา แกนนำกลุ่มและองค์กรต่างๆที่มีอยู่ในชุมชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากสถานีอนามัยบ้านน้ำแพร่ และผู้ช่วยนักวิจัย โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยการกระบวนการ ซึ่งมีรายละเอียดของผู้เข้าร่วมเวที ดังนี้

1. อาจารย์มัชยศักดิ์	มาทนา	ศิษยาภิบาล (ผู้นำทางด้านจิตวิญญาณ)
2. พ่อหลวงศิลา	พราหมณ์ธิดินนท์	ผู้ใหญ่บ้านงามเมือง
3. นายยงยี่น	อุดมมา	ประธานคริสตจักรร่วมเกล้า
4. พ่ออ้อยเกรียง	อุดมมา	ตัวแทนกลุ่มผู้สูงอายุของชุมชน
5. พ่ออ้อยชุ่ม	พราหมณ์ธิดิ	กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
8. นายสน	มงคลศิริ	หมอสมนไพร
9. นางสมหมาย	พราหมณ์ธิดินนท์	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
10. น.ส.พรสวรรค์	ยานะต๋น	ตัวแทนเยาวชน
11. นางศิรินทรา	หอมก่อน	ตัวแทนกลุ่มพัฒนาสตรี
12. นางวิจิตรา	ถูกแผน	หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านน้ำแพร่

การสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 : จัดขึ้นภายใต้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วันที่ 25 มิถุนายน 2551 ณ ศาลาประชาคม ทางแยกเข้าหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่เน้นผู้เข้าร่วมเวทีเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการหรือ วิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ด้วยเครื่องมือและเทคนิคที่เหมาะสมเพื่อสร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเวทีซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มและองค์กรต่างๆในชุมชนอันประกอบไปด้วย ผู้นำชุมชน ผู้รู้ ผู้นำด้านความคิด ศิษยาภิบาล คณะกรรมการหมู่บ้านสมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่มเยาวชนตัวแทนกลุ่มพัฒนาสตรี ตัวแทนกลุ่มผู้สูงอายุ บุคคลตัวอย่างด้านการพึ่งพาตนเอง และชาวบ้านในชุมชน รวมทั้งสิ้น 26 คน โดยได้ร่วมกันเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และร่วมกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำรงชีวิตและการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน

การสนทนากลุ่มครั้งที่ 3 : จัดขึ้นภายใต้เวทีระดมสมองการประชุมผู้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดูแลสุขภาพ วันที่ 19 กันยายน 2551 ณ ศาลาประชาคมบ้านงามเมือง ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมเวทีทุกคนได้แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชุมผู้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มากที่สุด ผู้เข้าร่วมเวทีสามารถเสนอความคิดเห็นได้อย่างเสรีโดยไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เสนอมามีการบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั้งหมดไว้เพื่อทำการจัดหมวดหมู่หรือประเภท และคัดเลือกเอาวิธีการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบสุขภาพของชุมชนได้จริง โดยมีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 15 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มและองค์กรต่างๆในชุมชน ดังนี้

1. อาจารย์มัธยัสต์	มาทนา	ศิษยาภิบาล
2. พ่อหลวงศิลา	พราหมณ์ธิดินนท์	ผู้ใหญ่บ้านงามเมือง
3. อาจารย์สมมาตร	อุตมา	ผู้นำทางด้านความคิด
4. นายนอม	อุตมา	ผู้นำทางด้านความคิด
5. นางสมหมาย	พราหมณ์ธิดินนท์	บุคคลต้นแบบด้านการพึ่งพาตนเอง
6. นายขยีน	อุตมา	ประธานคริสตจักรร่วมเกล้า
7. พ่ออุ้ยเกรียง	อุตมา	ผู้นำทางด้านเทคนิค ปฏิบัติ
8. นายสน	มงคลศิริ	หมอสุนไพรร
9. นายสัมฤทธิ์	กันตามูล	กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
10. นางศิรินทรา	หอมก่อน	ตัวแทนกลุ่มพัฒนาสตรี
11. นางพรศรี	หลวงอินทร์แสน	ตัวแทนกลุ่มทอผ้ากิมิโน
12. นางละเมียด	อุตมา	กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์เครดิตยูเนียน
13. นางนวย	พราหมณ์ธิ	ชาวบ้านงามเมือง
14. นางนา	อุตมา	ชาวบ้านงามเมือง
15. พ่ออุ้ยอารณ์	วงศ์ใหม่	ชาวบ้านงามเมือง

3.5 กรณีศึกษา เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกในบุคคลซึ่งมีลักษณะพิเศษที่เกี่ยวกับประเด็นที่ทำการศึกษา เช่น ความเชื่อด้านสุขภาพ โลกทัศน์ของระบบสุขภาพ วัฒนธรรมการดูแลสุขภาพ และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วัฒนธรรมชุมชน และกระบวนการดูแลสุขภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยอาศัยข้อมูลเบื้องต้นจากการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนบ้านงามเมือง ตลอดจนพัฒนาการของกระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชน จากนั้นจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลเป้าหมายตามประเด็นที่กำหนด พร้อมทั้งตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากบุคคลรอบข้าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง ตำบลยางหอม อำเภอขุนตาลในครั้งนี ผู้วิจัยมีข้อมูลด้านการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง อยู่แล้วบางส่วนจากการสรุปผลการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขประจำปี และข้อมูลด้านการจัดการสุขภาพของชุมชนจากการสรุปบทเรียนของเครือข่ายการเรียนรู้ระบบสุขภาพภาคประชาชนจังหวัด เชียงราย (เครือข่ายช่วงผญา) แต่เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นการศึกษาระบบสุขภาพของแต่ละ ชุมชนในเครือข่ายช่วงผญา ซึ่งเป็นข้อมูลในภาพรวมของเครือข่ายการเรียนรู้ระดับจังหวัด ผู้วิจัยจึง ใช้ประโยชน์จากข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลมือสอง เพื่อเป็นแนวทางก่อนที่จะลงไปศึกษากระบวนการ ดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง และเก็บข้อมูลมือหนึ่งตามขอบเขตและเนื้อหาของการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยเป็นคนในท้องถิ่น และเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งปฏิบัติงานอยู่ใน พื้นที่อำเภอขุนตาลมาเป็นระยะเวลาถึง 16 ปี อีกทั้งยังได้เคยปฏิบัติงานประจำสถานีอนามัยบ้าน น้ำแพร่ ตำบลยางหอม ซึ่งเป็นสถานบริการสาธารณสุขที่รับผิดชอบพื้นที่บ้านงามเมืองมาก่อน และมีสัมพันธภาพที่ดีกับคนในชุมชนแห่งนี้ จึงทำให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างราบรื่นและไม่มี ปัญหาในเรื่องของการปรับตัวให้เข้ากับชุมชน

5. การตรวจสอบข้อมูล

กระบวนการตรวจสอบเพื่อหาความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้ความพยายามใน การศึกษารวบรวมและตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามประเด็น ตรงตามสภาพความ เป็นจริง ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และสามารถตอบคำถามของการวิจัยตามกรอบ ความคิดที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งได้ทำการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่ศึกษาในชุมชน โดยได้ใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบด้วยการอาศัยระยะเวลา กล่าวคือ การใช้ช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกันในการเข้าไปเก็บข้อมูล โดยทิ้งระยะเวลาให้ห่างกัน เพื่อเข้าไปทำการเก็บข้อมูลซ้ำอีกครั้ง อาจจะแตกต่างกันทั้งสถานที่และตัวบุคคล ซึ่งการตรวจสอบ ข้อมูลแบบนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนาและพูดคุยในการหาคำตอบในแต่ละเรื่องแต่ละประเด็น การ สอบถามข้อมูลจากบุคคลหลายๆกลุ่มที่มีการรวมตัวกันในสถานที่ที่แตกต่างกัน กิจกรรมต่างกัน มีบางครั้งให้ผู้ให้ข้อมูลเป็นบุคคลเดียวกันซึ่งการเลือกที่จะตรวจสอบข้อมูลโดยวิธีนี้ผู้วิจัยจะต้องใช้ ความพยายามในการสร้างบรรยากาศ เพื่อไม่ให้ชาวบ้านรู้สึกรำคาญหรือเบื่อหน่ายในหัวข้อที่ สนทนา รวมไปถึงการนำเอาแนวคิดและทฤษฎีหลายๆ แนวคิดมาพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลใน ประเด็นเดียวกัน เพื่อให้การอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาเกิดความกระจ่าง ชัดเจน และครบถ้วน ในทุกมิติ

การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบวิธีนี้ด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมควบคู่ไปกับการซักถาม สัมภาษณ์ สนทนากลุ่ม และการศึกษาข้อมูลจากเอกสารของชุมชนหรือหน่วยงานภาครัฐที่ทำได้ประกอบกัน แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมเพื่อทำการตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลหลักในชุมชนอีกครั้งหนึ่ง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงรายในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสังเกต และการสนทนากลุ่ม โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่ไปกับการศึกษาปรากฏการณ์ เพื่อบรรยายและอธิบายข้อเท็จจริงต่างๆ ตลอดจนแปลความหมายตามเนื้อหาสาระจากข้อมูลที่ได้ แล้วนำมารวบรวมและจำแนกตามประเภทของข้อมูล จัดให้เป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงกับประเด็นที่ศึกษาจนได้ข้อมูลที่ชัดเจนและเที่ยงตรงแล้ว จึงนำมาสรุปเนื้อหา

ในส่วนของข้อมูลภาคสนามนั้น ผู้วิจัยได้ทำการแยกแยะตามกิจกรรมและขอบเขตของการศึกษาวิจัย ว่ามีปรากฏการณ์อะไรบ้าง และเชื่อมโยงหรือสัมพันธ์กันอย่างไร มีกลไกอะไรบ้างที่จะใช้อธิบายได้ และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นสามารถจะส่งผลซึ่งกันและกันได้หรือไม่ อย่างไร โดยยึดหลักการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัยที่กำหนดไว้ข้างต้น เพื่อนำไปสู่การอธิบายข้อสรุปตามจุดประสงค์ที่วางไว้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของชุมชน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ห้องสมุดประชาชน ตลอดจนการสืบค้นและสอบถามข้อมูลจากผู้รู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กันตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการศึกษาวิจัย โดยหลังจากเสร็จสิ้นการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะกลับมาเขียนบันทึกอย่างละเอียดพร้อมทั้งจัดหมวดหมู่ของข้อมูลไว้เป็นด้านๆ เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพทางนิเวศวิทยา ประวัติศาสตร์ชุมชน โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน ทิวทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน ฯลฯ ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกันในทุกๆ ครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของการวิจัย การศึกษาวิจัยเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมืองในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เข้าไปสัมผัสกับปรากฏการณ์และเก็บข้อมูลในธรรมชาติของคนใน ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะการเป็นคนในท้องถิ่นซึ่งได้สัมผัสและรับรู้ประวัติความเป็นมาของชุมชนมาโดยตลอด ทำให้เข้าใจถึงวิถีชีวิตของและกระบวนการขับเคลื่อนระบบสุขภาพของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษาโดยกำหนดกรอบเนื้อหาไว้ โดยเริ่มต้นจากการศึกษาข้อมูลมือสอง ซึ่งเป็นการสรุปบทเรียนผลการดำเนินงานการจัดการด้านสุขภาพของเครือข่ายการเรียนรู้

ระบบสุขภาพภาคประชาชนจังหวัดเชียงราย (เครือข่ายช่วงผญา) จากเอกสารวิชาการ จากนั้นจึงลงไปเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ ซึ่งใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่ม พร้อมกับทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปด้วยเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน และสมบูรณ์ ตามประเด็นที่ได้ตั้งไว้ มีบางครั้งที่ผู้วิจัยเกิดความสงสัยในการตีความข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้เรียนปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย รวมทั้งได้ทำการตรวจสอบและกลับไปเก็บข้อมูลซ้ำอีกครั้ง ทั้งนี้ก็เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างสมบูรณ์มากที่สุด เพราะการเก็บข้อมูลจากบุคคลต่างๆ ในชุมชนนั้นแต่ละคนก็จะมีระบบคิด ประสบการณ์ และพื้นฐานที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องใช้ความพยายามในการเข้าถึงข้อมูลอย่างแท้จริงในแต่ละประเด็น

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เบื้องต้นทั้งหมดจะนำมาสังเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพของกระบวนการดูแลสุขภาพของชุมชนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดูแลสุขภาพของชุมชนบ้านงามเมือง ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีกระบวนการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำการศึกษ โดยการขออนุมัติคณะกรรมการจริยธรรมของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขออนุญาตนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย นายอำเภอขุนตาล และสาธารณสุขอำเภอขุนตาล ก่อนทำการวิจัย และก่อนทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ผู้นำชุมชน และประชาชนในหมู่บ้านงามเมืองได้รับทราบในทุกประเด็น เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัยและให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจอย่างไม่มีการบังคับด้วยวิธีการใดๆทั้งสิ้น พร้อมกันนั้นก็ได้อธิบายให้ทราบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยมีสิทธิ์ที่จะไม่ให้ข้อมูลใดๆ หากไม่สบายใจ และสามารถถอนตัวออกจากการวิจัยได้ทุกเมื่อหากต้องการ โดยจะไม่มีผลเสียใดๆ ทั้งต่อตนเองและชุมชนข้อมูลที่ได้มา จะนำมาใช้เฉพาะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ชื่อของผู้ให้ข้อมูลทุกคนที่ปรากฏในงานวิจัยจะเป็นนามสมมติ และผลของการศึกษาวิจัยจะนำเสนอข้อมูลที่เป็นลักษณะของภาพรวม โดยที่ทุกขั้นตอน และวิธีการศึกษาวิจัยจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อตัวของผู้เข้าร่วมวิจัยและชุมชนแต่อย่างใด

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

มกราคม 2551 - พฤศจิกายน 2551

สถานที่

บ้านงามเมือง หมู่ที่ 11 ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย